7

1. VIDA

Després de dur una vida com a noble, als **30 anys** Llull va tenir una aparició de Jesucrist que va determinar la seva **conversió**. Abandonà la familia, les amistats i els càrrecs per assolir **tres objectius**:

a) **Conversió d'infidels.**
b) **Difusió de l'ideal cristià per mitjà dels llibres.**
c) **Creació d'escoles per formar futurs missioners en altres llengües.**

La finalitat de la seva obra no fou literària; per a ell, fou un mitjà per tal de fer conèixer la seva "**Art**", on resumia el seu pensament lògic lu·lià, una síntesi de conversió d'infidels i d'ordenació del cristianisme.

2. OBRA

Tradicionalment, s'ha dividit la seva obra en els següents blocs:

2.1. OBRA FILOSÒFICA

. Art abreujada d'atrobar veritat (1271)

2.2. OBRA DIDÀCTICA I RELIGIOSA

. Llibre de l'orde de cavalleria (1275-76)

És un manual del perfecte cavaller cristià i tracta dels valors i les normes jeràrquiques feudals.

Llull considera que els cavallers són dipositaris de les millors virtuts cristianes (humilitat, obediència i justícia) i han de lluitar contra els vicis que les enterboleixen.

Alhora, els cavallers han de vetllar pel manteniment de la jerarquia social, per socórrer els dèbils i per posar la seva espasa al servei de la fe i de l'Església.

És la formació del cavaller segons l'estil mediaval més pur. Tingué influencia posteriorment en el Tirant lo Blanc.

. Doctrina pueril

Llibre sobre l'educació dels infants. Tracta sobre la importància de l'educació religiosa i l'alimentació dels infants.

2.3. OBRA NARRATIVA

. Llibre de meravelles o Fèlix i ***Llibre de les bèsties.***

El protagonista és un personatge insegur, que arriba a dubtar de l'existència de Déu i que al llarg del seu camí va bastint la seva fe gràcies als ermitans i als filòsofs que va trobant.

. Lo romanç d'Evast e Blanquerna

Estructura de l'obra: està compost per cinc llibres corresponents a les cinc nafres de Crist i, alhora, als cinc estats religiosos: frare, abat, bisbe, papa, ermità. Inclou dues parts que, més endavant, esdevindran llibres independents: el ***Llibre d'Amic e Amat*** i l'**Art de contemplació.**

El conflicte de la novel·la rau en l'oposició entre l'ètica moral i religiosa de Blanquerna i els personatges que simbolitzen la fràgil moral de la vida de les persones que es basen en els plaers i els beneficis terrenals. L'estabilitat de la seva il·luminació religiosa és tan ferma que sempre en resultarà vencedora.

2.4. OBRA MÍSTICA

. Llibre d'Amic e Amat *(1276)* (dins el Blanquerna)

Està escrita en versicles que es poden llegir independentment. En conté una per cada dia de l'any. Hi trobem tres elements fonamentals, en la següent relació:

AMAT (Déu) ---- AMOR (amor) ---- AMIC (Llull)

L'obra tracta del camí per arribar a Déu, llarg i dur, però necessari. L'ambientació és realista i el protagonista, per primer cop un burgès (i no un cavaller), es mou per ciutats i viles (i no per castells o paisatges fantàstics).

2.5. POESIA

. Cant de Ramon

Aquest poema és una confessió personal sobre els seus pecats i els seus fracassos. De fet podem considerar el seu "Cant de Ramon" com el millor poema autobiogràfic en vulgar abans de 1300, a més de copsar-s'hi la influencia de la

poesia trobadoresca. És una memòria de tots els fets de la seva vida fins als 60 anys, que inclou tots els seus objectius i els seus fracassos.

3. LLENGUA, ESTIL I IMPORTÀNCIA DE LA SEVA OBRA

Llull és considerat el creador del català literari pel model de llengua que va edificar, i la seva prosa esdevingué un model de llengua que no fou modificat fins segles més tard.. Si concretem algunes de les seves aportacions, destacaríem les següents:

Temàtica: una de les aportacions genials de Llull és escriure en una llengua romànica sobre temes i disciplines tractats fins aleshores únicament en llatí (Filosofia, Teologia, Medicina, Física o Astronomia).

Sintaxi: Llull va crear un model de llengua amb una sintaxi flexible, lluny de la rigidesa del llatí i més a prop del català que ja es parlava al carrer.

Llull utilitza per un costat, calcs de construccions llatines i, per l'altre, formes que reflecteixen el llenguatge popular.

Lèxic: Llull crea nombrosos neologismes i cultismes. Ho podem trobar en la declinació,els comparatius, els articles, els temps verbals, les preposicions o les conjuncions, a més de preocupar-se rigorosament per la depuració lèxica de la llengua.

De vegades pren paraules del llatí, sense cap adaptació, però en d'altres, les adapta a les característiques del català.

Destaquen també els mecanismes de derivació per tal de formar paraules noves (per exemple: de "magnificança", en derivà "magnificatiu, magnificable, magnificador, magnificar...").

1-qui es Ramon llluny?
Quins son els 3 objectius de la seva vida?
Conversió d'infidels.
Difusió de l'ideal cristià per mitjà dels llibres.
Creació d'escoles per formar futurs missioners en altres llengües.
quina es la finalitata de la seva obra?
La finalitat de la seva obra no fou literària; per a ell, fou un mitjà per tal de fer conèixer la seva "**Art**", on resumia el seu pensament lògic lu·lià, una síntesi de conversió d'infidels i d'ordenació del cristianisme.

Definicio de ART

Conjunt d'obres que resulten d'aquesta activitat, així com les diferents tendències o estils de les mateixes.
5 blocs de la seva obra, enumerals
1-Obra Filosofica 2-Obra didactica i Religiosa 3-Obra Narrativa4-Obra Mistica 5-Poesia
Obra
Digam una obra de cada bloc
Explica una obra
Que destacaries de les seves aportacions a la llengua

PREGUNTES SOBRE ELS TEXTOS

Text 1: Lo desconhort

A quin moment de la biografia de Llull fa referència aquest fragment de *Lo desconhort* (*El desconsol)*?

Text 2: pròleg de l'Ars Amativa

a) A quina llengua es refereix Llull quan diu vulgar? Per què l'anomena així?
b) Era necessària aquesta justificació?
c) A què es refereix Llull quan diu "algunes paraules estranyes que no són en ús en vulgar ni en llatí"?

Text 3: Llibre de l'Orde de cavalleria

. Quina és una de les principals finalitats d'un cavaller? Com ho justiifiques històricament?
. Quina equiparació fa Llull dels cavallers?

Text 4: Doctrina pueril

. De què parla Llull als infants?
. Per què és tan difícil d'entendre allò de què els parla?

Text 5: Llibre d'Amic e Amat

. Qui és l'Amat i qui és l'Amic?
. Per què plora l'Amic?
. Per què les respostes de l'Amic fan referència a l'Amor? Quin sentit té i quina relació té amb l'Amat?

Activitat sobre el Llibre d'Amic e Amat

Textos 6 i 7: Llibre d'Evast i Blanquerna

Text 8: Cent noms de Déu

Text 9: Cant de Ramon

Relaciona les estrofes marcades en vermell amb els següents enunciats:

. fracàs i soledat de la seva vida
. actitud davant els poderosos i reflexió moral

. demanda d’ajuda divina
. sentiment de culpa
. contrició i projecte missional

Text 10: Llibre de les bèsties

TEXTOS

TEXT 1: LO DESCONHORT

“Quan fui gran e sentí del món sa
vanitat comencé a far mal e entré en
pecat, oblidant Déu gloriós, siguent
carnalitat; mas plac a Jesucrist, per sa
gran peitat, ques presentà a mi cinc
vets crucifigat,
per ço quel remembràs ern fos enamorat...”

Text 2: ART AMATIVA (pròleg)

"La intenció perquè nós aquesta amança posem en vulgar, és per tal que els hòmens que no saben llatí puguen tenir art i doctrina quan sàpiguen lligar llur voluntad a amar amb bona amor, i encara, quan sàpiguen tenir ciencia per a conèixer veritat; i encara, per això la posem en vulgar, perquè els hòmens que saben llatí tinguen doctrina i manera quan de les paraules llatines sàpiguen devallar a parlar bellament en vulgar, usant de vocables d'aquesta art, car hi ha molts hòmens que de la ciència en llatí no saben transportar a vulgar per falta de vocables, els quals per aquesta art podran tindre."

"I perquè tenim mancança de vocables que són en vulgar, ens convé usar d'alguns vocables que són en llatí, i encara d'algunes paraules estranyes que no són en ús en vulgar ni en llatí, sens les quals no podríem pujar aquesta amança a tan alt grau de bondat."

(Pròleg de l'Art Amativa)

Text 3: LLIBRE DE L'ORDE DE CAVALLERIA

"Offici de cavaller es la fi e la intencio per la qual fo començat l'ordre de cavalleria. On, si cavaller no usa del offici de cavalleria, es contrari a son ordre e a los començaments de cavalleria demunt dits: per la qual contrarietat no es ver cavaller, jassía appellat cavaller: e aytal cavaller pus vil que lo tixedor ne lo reompador qui seguexen lur offici.

2. Offici de cavaller es mantenir e deffendre la sancta fe catholica, per la qual Deu lo Pare tramès son Fill pendre carn en la verge gloriosa nostra dona Sancta María, e per la fe a honrar e a montiplicar

sofferí en est mon molts treballs e moltes hontes e greu mort. On, en axí con nostro senyor Deus ha elets clergues per mantenir la sancta fe ab scriptures e ab probacions necessaries, preycant aquella als infels ab tant gran caritat que la mort sie a ells desirable, en axí lo Deu de gloria ha elets cavallers qui per forsa d'armes vences e apoderen los infels qui cada die punyen en lo destruiment de la Sancta Sgleya. On, per assò Deus té honrats en est mon e en l'altre aytals cavallers qui son mantenidors e deffenedors del offici de Deu, e de la fe per la qual nos havem a salvar.

3. Cavaller qui haja fe e no us de fe, e sia contrari a aquells qui mantenen la fe, es axí con enteniment d'ome a qui Deus ha dada rahó e usa de desrahó e de ignorancia. On qui ha fe e es contrari a fe, vol esser salvat per so qui es contra fe: e per so son voler se concorda ab descreença qui es contrari de fe e salvacio, per la qual descreença hom es jutjat a treballs qui no han fi.

4. Molts son los officis que Deus ha donats en est mon, a esser servit per los homens; mas tots los pus nobles, los pus honrats, los pus acostats soa officis qui sien en est mon, es offici de clergue e offici de cavaller: e per assò la major amistat que sia en est mon, deuria esser entre clergue e cavaller. On, en axí con clergue no segueix l'ordre de clerecia con es contra l'ordre de cavalleria, en axí cavaller no manté ordre de cavalleria con es contrari e desobedient als clergues, qui son obligats a amar e mantenir l'ordre de cavalleria.

5. Orde no tan solament está en los homens qui amen lur orde, que enans está en ells per amar altres ordens. On, amar un orde e desamar altre orde, no es mantenir orde, car null orde no ha Deus donat contrari a altre orde. On, en axí con alcú home religiós qui ama tant son orde que'n es enamich d'altre orde, no seguex orde, en axí cavaller no ha offici de cavaller con ama tant son orde, que'n menyspreu e n desam altre orde. Car si cavaller tenia l'orde de cavalleria desamant e destruent altre orde, seguir sia que Deu e orde fossen contraris, la qual contrarietat no pot esser."

("Part segona: la qual parla del ordre de Cavalleria e del offici qui pertany a cavaller", del *Llibre de l'ordre de cavalleria*)

Text 4: DOCTRINA PUERIL

"1. Obligat est, amable fill, a creure en la santa Trinitat de nostro senyor Deu, la qual trinitat es un Deu qui es en trinitat, so es a saber, Pare e Fill e Sant Esperit: e creure en un Deu es lo primer article, e creure en lo Deu Pare es lo segon article, e creure en lo Deu Fill es lo terç, e reure en Deu Sant Spirit es lo quart.

2. Deus Pare engenra de sí mateix Deu Fill; e de Deu Pare e Deu Fill, ix Deus Sant Esperit; e lo Pare e lo Fill e lo Sant Esperit son un Deu ten solament.

3. Infinidament eternal e ab tot compliment engenra lo Deus Pare Deu Fill, e ix Deus Sant Esperit de Deu Pare e de Deu Fill.

4. Lo Pare es un, e lo Fill altre, e lo Sant Esperit es ltre, e totes aquestes res persones son un poder, una saviea, una amor.

5. Fill, so quet dich de la Sancta Trinitat de Deu e de la sua unitat, es axí e encara molt mils que not pusch dir: e si tu en est mon per lum de fe assò creus, en l'altre segle ho entendràs per lum d'enteniment illuminat per la divinal intelligencia.

6. ¿Sabs perque tu, fill, no pots entendre e est obligat a creure so que no pots entendre de la Sancta Trinitat? es car la unitat e la trinitat de Deu es major que lo teu enteniment, e car yo not ho dich en manera que tu ho pusques entendre."

("De Trinitat", del llibre *Doctrina pueril*)

Text 5: LLIBRE D'AMIC E AMAT

"88. Apartaren-se l'amic e l'amor, e tenien solaç de l'amat; e representà's l'amat. Plorà l'amic, e esvaneí's amor en l'esmortiment de l'amic. Reviscolà l'amat son amic con li remembrà ses faiçons.

89. Deïa l'amic a l'amat que per moltes carreres venia a son cor e es representava a sos ulls; e per molts noms lo nomenava sa paraula; mas la amor ab què l'avidava e el mortificava no era mas una, tan solament.

90. Entresenya's l'amat, a son amic, de vermells e de novells vestiments; e estén sos braços per ço que l'abraç, e enclina son cap per ço li do un besar, e està en alt per ço que el pusca atrobar.

91. Absentà's l'amat a son amic, e encercava l'amic son amat ab memòria e ab enteniment, per ço que el pogués amar. Atrobà l'amic son amat; demanà-li on havia estat. Respòs: –En absència de ton remembrament e en la innorància de ta intelligència.–

92. Digues, foll, ¿has vergonya de les gents con te veen plorar per ton amat?–. Respòs que vergonya sens pecat és per defalliment, qui no sap amar.

93. Sembrava l'amat en lo cor de l'amic desigs, sospirs, virtuts e amors. Regava l'amic les sements ab llàgremes e ab plors.

94. Sembrava l'amat en lo cos de l'amic treballs, tribulacions, llanguiments. Sanava l'amic son cos ab esperança, devoció, paciència, consolacions.

95. A una gran festa tenc l'amat gran cort de molts honrats barons, e féu grans canvits e grans dons. Venc l'amic a aquella cort; dix-li l'amat: –¿Qui t'ha apellat a venir a ma cort?–. Respòs l'amic: –Necessitat e amors m'han fet venir veer tes faiçons e tos capteniments.–

96. Demanaren a l'amic de qui era. Respòs: –D'amor–. –De què est?–. –D'amor–. –Qui t'ha engenrat?–. –Amor–. –On nasquist?–. –En amor–. –Qui t'ha nodrit?–. –Amor–. –De què vius?–. –D'amor–. –Con has nom?–. –Amor–. –D'on vens?–. –D'amor–. –On vas?–. –A amor–. –On estàs?–. –En amor–. –Has altra cosa mas amor?–. Respòs: –Hoc, colpes e torts contra mon amat–. –Ha en ton amat perdò?–. –Dix l'amic que en son amat era misericòrdia e justícia, e per acò era son hostal enfre amor e esperança."

(Del *Llibre d'amic e amat*)

Activitat sobre el Llibre d'Amic e Amat

Estableix la correspondencia dels diferents aspectos de la relació entre l'amic i l'amat sobrte els quals es fa reflexió en cada versicle.

Núm.	Significat real
	A la persona enamorada totes les coses li recorden el seu amor
	La persona de la qual s'està enamorat és sempre la millor als vostres ulls.
	Els enamorats no necessiten parlar per dir-se el que pensen i

senten.
L'absència de la persona estimada provoca tristesa i temor, la seua presència, alegria.

Núm. Significat figurat

Déu posseeix totes les qualitats possibles en grau màxim.
Déu no necesita paraules per a comunicar-se amb els humans.
La fe en Déu il·lumina la vida dels creients.
Déu és present en totes les coses d'aquest món.

Text 6: LLIBRE D'EVAST I BLANQUERNA (*Blanquerna*)

"Evast stigué en gran pensament com descobriria a Aloma, sa muller, lo seu cor, ni com la poria induhir a entrar en ordre de religió, perquè molt duptava que ella lo volgués diffinir. En l'altre dia, aprés de la missa, Evast y Aloma romangueren en la capella, e ixquerense'n tots los altres; y Evast dix a Aloma estes paraules: –Aloma, amigua mia: per virtut de Déu lo nostre fill Blanquerna és dotat de gran saviessa, y té molt bones pràctiques y gentil criança, y és vengut ja a edat que nosaltres li podem comanar a si mateix e tots nostres béns e la procuració d'esta nostra casa; e temps és vengut que Blanquerna haja muller, e que nosaltres dos desenparem est món mesquí y que entrem en ordre de religió, per tal que vixcam en major sanctedat; e axí com per bona vida som estats fins açí llum e doctrina a aquells qui estan en ordre de matrimoni, que axí, per sanctedat de bona vida, donem exemple de açí avant a aquells qui estan en ordre de religió. E per açò cové que prenguam dels béns temporals una partida, la qual donem per amor de Déu als pobres de Jesuchrist, e que vós eligau aquell monestir de dones que més vos sia agradable, e que yo, ab vostra licència, pugua entrar en l'ordre de religió, la qual tant he yo desijada.–

Molt estranyes paregueren a Aloma estes paraules que Evast li deya, per les quals en gran manera de mudà de color, y en son cor duptà que Evast no hagués d'ella alguna desgrat per lo qual se volgués partir d'ella; e ans de respondre-li, començà entre si mateixa a pensar. Però Evast li dix estes paraules: –Aloma, com no'm responeu? ¿Què és això en què vós tant pensau? ¿Haveu enteses mes paraules?–. –Senyor– respòs Aloma–: vostres paraules he ben

entesses, y en sospita me haveu posada que vós, per ventura, no tingau contra mi alguna mala voluntat o desgrat per la qual me voleu llexar. Si us par que en ninguna cosa yo haja fallit ni errat contra vós, prec-vos que en altra manera de mi prengau venjança, e que vós ara no'm desempareu en lo fi de mos dies, quant he yo més menester vostra ajuda e vostre govern que abans.

–Aloma– dix Evast–: saber podeu de cert que la mia voluntat en ningun temps no hagué desplaer ni ira de vós ni de vostres obres; ans vos faç a saber que, aprés que plagué a Déu que los dos fóssem ajustats en matrimoni, tots los dies de ma vida he fetes gràcies a Déu que me ha donat la vostra bona companyia; perquè entre los altres dons que Déu dóna als seus amadors en aquest món, de què li an de fer contínuament gràcies, és lleal y bona companyia. E per ço, Aloma, vós no penseu ni dupteu en alguna manera que yo vos tingua en desgrat de ninguna cosa que vós hajau feta, ans vos demane perdó si per ningun temps he fet contra vós algun deffalliment ni cosa que mal stigués en mi, a parer vostre. Mas, perquè nosaltres som a la fi de nostres dies, e perquè ordre de religió és de major sanctedat que no és l'ordre de matrimoni, en lo qual nós som, e los hòmens deuen acostar-se a Déu per bones obres, quant més podem més, majorment que havem nosaltres temps e disposició, per açò us pregue que vós, qui per ningun temps no fos desobedient a mes pregàries ni a les mies paraules, que obeïxcau ara a les preguàries que yo us faz, y que entrem los dos en vida contemplativa, e que lleixem del tot la vida activa per a nòstron fill Blanquerna. Per què, façam tot nostre poder com, per la gràcia de Déu, siam ensemps sens fi en la glòria perdurable de paraís.

–Senyor Evast– dix Aloma–: ab verguonya y ab temor me covć que responga a vostres paraules; y lo Déu de glòria sab bé que jamay en mon pensament ni en ma opinió fonc que yo, de ningunes coses, vos hagués a desobeir, ni que contrast volgués que fos entre ma voluntat y la vostra. Mas, perquè lo principi del nostre ajustament fon per ordre de matrimoni, e lo principi ha tostemps sguart a la fi, ço és a saber, que tots temps siam ensemps fins a la fi que la mort nos departeixca, per açò sapiau, senyor Evast, que yo per ninguna manera no vull ésser contra lo principi del primer ordre en lo qual Déu me ha possada y en lo qual Déu me ha conservada e guardada de fer deffalliment que sia contra la ordre de matrimoni. En totes les altres coses que vos vullau fer de mi, en les quals Déu ne sia servit y lloat e vós hi hajau plaer, consentiré yo molt volenterossament; mas de la ordre en la qual Déu me ha messa no eixiria per res, ni vós, salvant vostra honra, no'm deveu consellar que yo prengua altra ordre a la qual yo no tinga tanta devoció com a la ordre en què só, de matrimoni; car, per deffalliment de devoció, molts hòmens y moltes dones menyspreen

son ordre, exint-se de aquell. E prech-vos que'm digau les rahons per les quals vós més amau ordre de religió que la ordre de matrimoni en què sóu."

("De l'altercació que hi hagué entre Evast i Aloma", del *Llibre d'Evast e Blanquerna*)

TEXT 7: LLIBRE D'EVAST E BLANQUERNA

Per això Blanquerna tingué la voluntad de fer el Llibre d'Amic e Amat, on amic fóra Fidel i devot cristià, i l'amat fora Déu...

29. S'encontraren l'amic i l'amat, i digué l'amic: -No cal que em parles; però fesme senyal amb els teus ulls, que són paraules al meu cor, perquè te done això que demanes.

37. Demanaren a l'amic si canviaria per altre el seu Amat. Respongué, i digué: ¿I quin altre és millor ni més noble que sobirà bé, eternal, infinit en grandesa, poder, saviesa, amor, perfecció?

40. Es llevà matí l'amic, i anava cercant el seu Amat; i trobà gent que anava pel carrer, i demanà si havien vist el seu amat. Li respongueren dient quina hora era quan el seu amat fou absent als seus ulls mentals. Respongué l'amic, i digué:- Mai, com he vist el meu amat en els meus pensaments, no ha estat absent als meus ulls corporals, perquè totes coses visibles me representen el meu amat.

124. Demanaren a l'amic quines tenebres són majors. Respongué que l'absència del seu amat. Li demanaren quina és la major resplendor i digué que la presència del seu amat.

Text també d'evast

Ramon Llull

Libre de Evast e Blanquerna

En la forest per on anava Blanquerna havia un castell molt forts, lo qual era d'un cavaller, lo qual per la força del castell e cor era forts de persona e sabia molt de fet d'armes, era molt ergullós e feïa moltes d'injuries a tots aquells qui estaven entorn sa encontrada.

Un jorn s'esdevenc que·l cavaller, tot sol en son cavall, guarnit d'aquelles armes que havia acostumades a portar, féu asalt en un castell que era d'un dona que havia molt bella filla. Ventura fo que lo cavaller atrobà la donzella fora les portes del castell, ab d'altres donzelles; e pres aquella e·n lo coll de son cavall la posà, a força de la donzella e de totes les altres, e entrà-se'n ab ella en lo gran boscatge.

Gran fo lo so e l'encalç qui fo fet al cavaller per ço que li tolguessin la donzella. Dementre que lo cavaller la se'n portava, la donzella plorava e cridava molt fortment. Un escuder qui seguia lo cavaller atès lo cavaller e combaté's ab ell; e lo cavaller nafrà e enderrocà l'escuder, e aucís-li son cavall, e tenc sa via ab la donzella envers son castell.

Segons que ventura menava Blanquerna per un lloc e per altre, per la forest, esdevenc-se que lo cavaller e Blanquerna s'encontraren. La donzella plorava e cridava, e pregà Blanquerna que li ajudàs; mas Blanquerna considerà que son poder corporal era frèvol contra lo poder del cavaller, e per açò cogità con ajudàs a la donzella ab fortitudo, caritat, qui són forces esperituals.

Libre de Evast e Blanquerna. Edició de Salvador Galmés. Barcelona: Barcino, 19351954, 4 v. volum II, llibre II, capítol L, ps. 253-254.

Cantaven los aucells l'alba, e despertà's l'amic, qui és l'alba; e los aucells feniren llur cant, e l'amic morí per l'amat en l'alba.

Cantava l'aucell en lo verger de l'amat. Venc l'amic, qui dix a l'aucell: —Si no·ns entenem per llenguatge, entenam-nos per amor; car en lo teu cant se representa a mos ulls mon amat.

Ramon Llull, *Libre de Evast e Blanquerna*.
Libre de Evast e Blanquerna. Edició de Salvador Galmés. Barcelona: Barcino, 1935-
1954, 4 v. volum III, llibre VI, versicles 26-27, ps. 16-17

Text 8: CENT NOMS DE DÉU

"Con los sarraïns entenen provocar llur llig ésser donada de Déu per ço car l'Alcorà és tan bell dictat que no el podria fer null hom semblant d'ell, segons que ells dien, jo Ramon Llull, indigne, me vull esforçar ab ajuda de Deu fer aquest llibre en qui ha mellor matèria que en l'Alcorà, a significar que en axí com jo faç llibre de mellor matèria que l'Alcorà, pot ésser altre home qui aquest llibre pos en axí bell dictat com l'Alcorà. E açò fa per ço que hom pusca argüir als sarraïns que l'Alcorà no és dat de Déus, ja sia que sia bell dictat; emperò deïm que aquest llibre e tot bé és donat de Deu, segons que dir se covér. Suplec, doncs, al sant paire Apostoli e als senyors cardenals que el facen posar en llatí, en bell dictat, car jo no li sabria posar per ço car ignor gramàtica. E si jo en alcuna nosa erre en est llibre contra la Fe, sotsmet lo dit llibre a correcció de la Sancta Esclésia Romana.

Los sarraïns sien que en l'Alcorà són noranta e nou noms de Deu e qui sabria lo centè sabria totes coses; per què jo faç aquest llibre de Cent Noms de Deu, los quals sé. E per tot ço no es segueix que sàpia totes coses; e açò faç a rependre llur falsa opinió: e en est dictat pos molts noms qui són pus propis a Deus que alcuns que los sarraïns a Deu aproprien.

La manera que propòs tenir en est llbre és que parle naturalment dels noms de Deu qui simplement a Ell se pertanyen, e que d'aquells noms qui a Deu se pertanyen parle segons esguardament de creatura e segons ço que als noms de Deu se pertany, segons Deu e creatura. En cascú dels cent noms de Deu preposam posar deu versos, los quals hom pot cantar segons que els Salms se canten en la Sancta Esclésia; e açò fem per ço cor los sarraïns canten l'Alcorà en la mesquita, per què aquests verses se poden cantar segons que els sarraïns canten.

Aquest llibre és bo a contemplar Deu e a conèxer Deus e a provar la Fe cristiana segons que en ell apar, e és llibre de gran consolació e plaer, e és bo a preïcar."

(Pròleg original de *Cent noms de Déu*)

Text 9: CANT DE RAMON

Són creat e ésser m'és dat Sóm hom vell, paubre, menyspreat, a servir Déu que fos honrat, no hai ajuda d'home nat e són caüt en mant pecat e hai trop gran fait emperat. e en ira de Déu fui pausat. Gran res hai del món cercat, Jesús me venc crucificat, mant bon eximpli hai donat: volc que Déus fos per mi amat. poc són conegut e amat.

Matí ané querre perdó Vull morir en pèlag d'amor. a Déu, e pris confessió Per ésser gran no n'hai paor ab dolor e contrició. de mal príncep ne mal pastor. De caritat, oració, Tots jorns consir la deshonor esperança, devoció, que fan a Déu li gran senyor. Déus me fé conservació. Qui meten lo món en error.

Lo monestir de Miramar Prec Déus trameta misatgés, fiu a frares Menors donar devots, scients e verdaders per sarraïns a preïcar. a conèixer que Déus home és. Entre la vinya e el fenollar La Verge on Déu hom se fes amor me pres, fe'm Déus amar, e tots los sants d'ella sotsmès entre sospirs e plors estar. prec que en infern no sia mès.

Déus Paire, Fill, Déus espirat Laus, honor al major Senyor de qui és santa Trinitat al qual tramet la mia amor tracté com fossen demonstrar. que d'ell reeba resplandor. Déus Fill, del cel és devallat, No són digne de far honor de una Verge està nat, a Déu, tan fort són pecador Déu e home, Crist apel.lat. e són de llibres trobador.

Lo món era en damnació; On que vage cuit gran bé far, morí per dar salvació e a la fi res no hi puc far, Jesús, per qui el món creat fo. per què n'hai ira e pesar. Jesús pujà al cel sobre el tro, Ab contrició e plorar venrà a jutjar li mal e el bo: vull tant a Déu mercè clamar no valran plors querre perdó. que mos llibres vulla exalçar.

Novell saber hai atrobat,   Santedat, vida, sanitat pot-
n'hom conèixer veritat   gauig, me dó Déus e llibertat, e
destruir la falsetat: e guard-me de mal e pecat. sarraïns
seran batejat,   A Déu me són tot comanat: tartres, jueus e
mant orat,   mal esperit ne hom irat per lo saber que Déus m'ha
dat.   no hagen en mi potestat.

Pres hai la crots, tramet amors Man Déus als cels e als elements, a
la Dona de pecadors   plantes e totes res vivents que d'ella
m'aport gran socors.   que no em facen mal ni turments.
Mon cor està casa d'amors   Dó'm Déus companyons coneixents, e
mos ulls fontanes de plors.   devots, lleials, humils, tements, Entre
gauig estaig e dolors.   a procurar sos honraments.

Text 10: LLIBRE DE LES BÈSTIES (dins *Llibre de les meravelles*)

Fèlix, un jove que va errant pel món i troba un grup d'animals reunits per triar el rei. Després que el lleó hagi sortit elegit, la guineu maquina un pla traïdor per obtenir el regnat. Seguint aquest, la guineu proposa a l'elefant matar el lleó i convertir-lo a ell en rei. Davant els dubtes de l'elefant sobre les capacitats de la guineu de dur a terme el seu pla, la guineu l'alliçona amb l'exemple següent.

"En una terra s'esdevingué que totes les bèsties acordaren de donar cada dia una bèstia al lleó per tal que no la turmentés amb la seva cacera, i el lleó ho atorgà. Cada dia aquelles bèsties s'ho feien a sorts i a qui tocava la sort, anava on era el lleó i aquest se la menjava. Un dia s'esdevingué que recaigué la sort sobre una llebre i aquella llebre trigà a anar al lleó fins al migdia, perquè temia morir. Molt s'enfadà el lléo pel retard ja que tenia molta fam, i demanà a la llebre que per què havia trigat tant. La llebre s'excusà i digué que prop d'aquell lloc hi havia un lleó que deia que era rei d'aquella terra i que l'havia intentat agafar. El lleó s'enutjà molt i pensà que era veritat allò que la llebre li havia dit, i li digué que li mostrés el lleó. La llebre passà primer i el lleó la seguí. La llebre arribà a un gran estany format per una bassa envoltada d'un gran mur. Quan la llebre fou prop de l'aigua i la seva ombra i la del lleó s'hi reflectiren, digué la llebre al lleó: "Senyor, veus el lleó dins l'aigua que vol menjar una llebre?". El lleó pensà que la seva ombra era l'altre lleó i va saltar a l'aigua per tal de combatre contra ell. El lleó morí en l'aigua i la llebre amb la seva astúcia matà el lleó. (versió actualitzada).

Aquesta història és una faula (animals de protagonistes i amb un clar propòsit didàctic). En general, el llibre de les bèsties és una al·legoria, una representació del comportament polític i social dels homes. El missatge és clar, senzill i entenedor.

Text 11: LLIBRE DE LES BÈSTIES (dins *Llibre de les meravelles*)

Comense lo .VIIe. libre, qui és de les bísties

Cant Fèlix hac pres comiat del philosoff, ell anave per una vall plena de arbres e de fontanes. A la exida de la vall, ell encontrà -ii- hòmens qui havien grans barbes e grans cabells, e eren pobrement vestits. Félix saludà aquells .ii. hòmens, e ells saludaren Fèlix. - Bells senyors -dix Fèlix-, vosaltres, ¿d'on venits? Ni de qual orde sots? Car, segons vostros vestiments, semblança havets que siats de algun orde-. -Sényer, -digueren los .ll. hòmens-, nós venim de longues terres, e som passats per .Iª. plana que és prés de ací. An aquella plana ha gran ajustament de bèsties salvatges que volen elegir rey. Nosaltres som appellats de la "orde dels apòstols", e nostres vestiments e nostra pobretat signifiquen lo capteniment en qué los apòstols eren dementre vivien en est món. -Molt se meravellà Fèlix dels .ii. hòmens com havien empetrat tan alt orde com és cell dels apòstols; e dix aquestes peraules: - Orde de apòstol és subirà a tots ordes. E qui és en orde de apòstol, no deu dubtar	Un cop Fèlix s'hagué acomiadat del filòsof, continuà el camí per una vall plena d'arbres i de fonts. A la sortida de la vall trobà dos homes pobrament vestits, de barbes i cabells molt llargs. Fèlix va saludar-los i ells li tornaren el salut: -"Bons homes -digué Fèlix-, d'on veniu de quin orde sou? Perquè tal com vestiu sembla que sou d'algun orde." -"Senyor -digueren els dos homes- venim de terres llunyanes i acabem de passar per una plana, prop d'aquí, on hem vist un gran aplegament de bèsties salvatges reunides per elegir rei. Nosaltres pertanyem a l'Orde dels apòstols i els nostres vestits i la nostra pobresa recorden el comportament dels apòstols mentre van viure en aquest món." Molt s'admirà Fèlix dels dos homes, capaços de professar un orde tan alt com el dels apòstols i els digué: -"L'Orde dels apòstols és superior a tots els altres i qui el professa no ha de témer la mort i ha d'anar a mostrar als infidels la via real de salvació, perquè viuen en l'error. També ha de donar

mort, e deu anar mostrar la via saludable als ínfeels qui són en error; e als crestians qui són en peccat deu dar doctrina de santa vida, per obra e per preïcació. Aytal hom qui síe en orde de apòstol, no deu cessar de pregar e de fer bones obres a tot son poder-. Aytals peraules e moltes d'altres dix Félix als -ii- hòmens qui.s appellaven de la orde dels apòstols	testimoni de vida santa als cristians que siguin en pecat, mitjançant les pròpies obres i la predicació. L'home pertanyent a l'Orde dels apòstols no ha de cessar mai, fins al límit, de pregar i fer bones obres."

Text 12: LLIBRE DE LES BÈSTIES (dins *Llibre de les meravelles*)

III. De la traïció que Na Renart tractà del rey

Molt desplach a Na Renart e a sos companyons com no foren del concell del rey; e en aquell punt Na Renart concebé en son coratge trahició, e desijà la mort del rey. E dix al Orifan aquestes peraules: - D'aquí avant gran inamistat serà enfre les bèsties qui mengen carn e les bèsties qui mengen erbe; car lo rey e sos consellers mengen carn, e vosaltres no havets en son concell neguna bèstia qui sia de vostra natura, ni que vostre dret mantenga -. L 'Aurifan respòs, e dix que en la Serp e en lo Gall havia sperança que rahonarien son dret en la cort del rey, car eren bèsties qui no vivien de carn. Respòs Na Renart, e dix que en una terra se sdevench que .I. crestià havia .I sarrahí en quí molt se fiave, e al qual feya molts	Molt contrarià a la guineu i als seus companyons no ésser del consell del rei, i des d'aquell moment la guineu, en el seu interior, va concebre la traïció i desitjà la mort del rei. Digué a l'elefant: -"D'ara endavant hi haurà gran enemistat entre les bèsties carnívores i les herbívores, car el rei i els seus consellers mengen carn i vosaltres no teniu en el consell cap bèstia que sigui de la vostra naturalesa que mantingui el vostre dret." L'elefant va respondre que tenia l'esperança que la serp i el gall defensarien els seus drets en la cort del rei ja que no eren animals carnívors. Va respondre la guineu i digué que en una terra hi havia un cristià que tenia un sarraí del qual es fiava molt i a qui donava

de plers; el serrahi, per ço cor era a ell contrari per llg, no ll podia portar bone volentat, ans considerave tots jorns com lo auciés. - E per açò, Sènyer Orifan - díx Na Renart-, tan són la Serp e el Gall d'estrany linatge a vós e a vostros companyons, que jatcia asò que no mengen carn, per tot açò nous hi fiets, ans creats per cert que consintran en tot ço qui sia dampnatge de vós e de tots vostros companyons	molts de plaers; però el sarraí, que per llei li era contrari, no li podia tenir afecte sinó que pensava tots els dies com el podria matar. -"I per això, senyor elefant -digué la guineu-, la serp i el gall són de llinatge tan estrany al vostre i al dels vostres companys que, encara que no mengin carn, no us en fieu i tingueu com a cosa segura que consentiran tot el que perjudiqui a vós i als vostres companyons."